

НАВЧАЛЬНО - НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА
ЕКОЛОГІЇ

ПДАУ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Кафедра селекції, насінництва і генетики

**МАТЕРІАЛИ ІV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ДОСЯГНЕННЯ
СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР”**

м. Полтава, 31 березня 2026 р.

УДК 631.527: 631.53

Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (31 березня 2026 року) / Редкол.: М.М. Маренич (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2026. 176 с.
<http://doi.org/10.5281/zenodo.20050879>

У збірнику тез наведено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, а також здобувачів та науковців науково-дослідних установ НААНУ та закладів вищої освіти МОН України.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Маренич М.М. – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор с.-г. наук, професор;

Юрченко С.О. – завідувач кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент;

Тищенко В.М. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор с.-г. наук, професор;

Білявська Л.Г. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор с.-г. наук, професор;

Кулик М.І. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор с.-г. наук, професор;

Шокало Н.С. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент;

Баган А.В. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент;

Рибальченко А.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент;

Криворучко Л.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент;

Барат Ю.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук, доцент.

Рекомендовано до друку засіданням вченої ради Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол № 9 від 27 квітня 2026 року.

ISBN 978-617-8797-29-4

Барат Ю. М., Дудка Є. О. ЗАХИСТ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР ВІД ХВОРОБ У ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	158
Шакалій С. М. ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	159
Логвиненко В. В., Решитиловський С. В. ПОШИРЕННЯ ОСНОВНИХ ХВОРОБ СОЇ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНГІЦИДНОГО ЗАХИСТУ КУЛЬТУРИ	161
Цюркало М. М., Кулик М. І. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ЯЧМЕНЮ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ ПОСІВІВ	164
Барат М. Ю. РІПАК ОЗИМИЙ – КУЛЬТУРА РІЗНОБІЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ	167
Барат Ю. М., Бірюкова В. В. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ЛОХИНИ	170
Барат Ю. М., Лагута А. І. ФОРМУВАННЯ КРОН ТА ОБРІЗУВАННЯ ПЛОДОВИХ ДЕРЕВ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЙНОСТІ	172
Коваленко Н. П., Дідусенко Р. В. ЕКОЛОГО-ГЕНЕТИЧНИЙ МОНІТОРИНГ СТІЙКОСТІ СУЧАСНИХ ГІБРИДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ДО ПАТОКОМПЛЕКСУ ЛИСТКОВОГО АПАРАТУ В УМОВАХ ГІДРОТЕРМІЧНОЇ ДЕСТАБІЛІЗАЦІЇ	174

ЗАХИСТ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР ВІД ХВОРОБ У ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

**Барат Ю. М., доцент кафедри селекції, насінництва і генетики,
к. с.-г. н., доцент
Дудка Є. О., здобувач ступеня вищої освіти бакалавр**

Полтавський державний аграрний університет

Останнім часом захист плодів культур від хвороб у Лісостепу України є однією з ключових проблем садівництва, оскільки грибкові захворювання значно знижують врожайність та якість плодів. Найпоширенішими хворобами зерняткових та кісточкових насаджень є парша, моніліоз, борошниста роса та різні види іржі і плямистостей листя. Парша проявляється оливково-зеленим нальотом на листках та плодах і сприяє подальшому розвитку гнилей. Моніліоз уражує плоди як на дереві, так і при зберіганні, внаслідок чого вони згнивають і стають джерелом інфекції наступного року.

Борошниста роса вражає молоді пагони, листя і плоди, особливо за сухої жаркої погоди, а іржа грушева та плямистості листя послаблюють деревину і знижують фотосинтез [1].

Ефективний захист плодів культур досягається комплексом заходів, що включає агротехнічні та хімічні методи боротьби. Агротехнічні заходи передбачають регулярне видалення та знищення уражених плодів і рослинних решток, які можуть слугувати джерелом інфекції, забезпечення достатнього провітрювання крон через формуючу обрізку, а також збалансоване внесення добрив, особливо калію та мікроелементів, для підвищення імунітету рослин. Хімічні заходи включають обробку фунгіцидними препаратами відповідно до фаз розвитку дерев. Зокрема, препарат Хорус ефективний для контролю парші та моніліозу в ранніх фазах вегетації, Скор застосовується для контролю парші та гнилей плодів після опадання пелюсток і перед збиранням, а Топаз і Тіовіт Джет – для боротьби з борошнистою росою після цвітіння. Для контролю моніліозу в пізній фазі розвитку плодів застосовується Світч 62,5 WG. Дотримання інструкцій і регламентів щодо застосування препаратів дозволяє ефективно пригнічувати розвиток грибкових збудників [2, 3].

За даними досліджень проведених у західному Лісостепу найбільш типовими хворобами яблуні були парша, яка вражала 15-29% листя та 8-13% плодів, борошниста роса – 15-18% листя, моніліоз – 9-13%, а різні види гнилей плодів – 13-14%. Це підтверджує, що грибкові захворювання становлять головну фітосанітарну проблему у плодівних садах регіону.

Використання біологічних систем захисту, зокрема біопрепаратів Fluorescin ВТ, Vactophyt ВТ та Trihopsin ВТ, дозволило значно знизити розвиток хвороб: борошнистої роси – до 43,6-59,0%, парші листя та плодів – до 47,7-62,2%. Це свідчить про ефективність поєднання традиційних фунгіцидів із

біологічними засобами захисту у зниженні розвитку основних хвороб плодових культур [2].

Таким чином, поширені грибкові хвороби – парша, моніліоз, борошниста роса – є головними факторами ризику для плодових культур у Лісостепу України. Ефективний захист досягається завдяки поєднанню агротехнічних, хімічних і біологічних заходів, адаптованих до конкретних ґрунтово-кліматичних умов місцезнаходження саду.

Список літературних джерел

1. Мостов'я С. М. Хвороби плодових культур, збудники та захист (загальні дані про паршу, моніліоз тощо) – SonceSad. URL: <https://soncesad.com/statti/plodovi/zagalne/xvorobi-plodovix-kultur.html?>

2. Практичні дані польових досліджень у Західному Лісостепу (поширеність хвороб і біологічний захист). URL: <https://www.syngenta.ua/en/news/zahist-gorodu-sadu-gazonu/vesnyaniy-zahist-plodovih-kultur-na-prisadibnih-dilyankah-0>

2. Рекомендації щодо інтегрованого захисту плодових культур в Україні – Інститут садівництва НААН.

URL: https://sad-institut.com.ua/ua/proponuemo/knigi/kniga_agroekologichni-sistemi-zahistu-plodovih-i-yagidnih.html

ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ

**Шакалій С. М., доцент кафедри рослинництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент**

Полтавський державний аграрний університет

Для підвищення якості насінневого матеріалу пшениці озимої потрібне використання сортового матеріалу високих репродукцій, правильний підбір попередників (чорний пар, зернобобові) та збалансоване живлення (азот, фосфор, калій), зокрема пізні підживлення сечовиною (10-20 кг/га азоту) на початку колосіння для підвищення білка. Важливими є також інкрустація насіння та застосування фунгіцидів [1-2].

Передпосівна підготовка насіння включає очищення та калібрування. Використання аераційних машин дозволяє відібрати найбільш життєздатне, виповнене насіння з високою масою 1000 зерен. Протруювання та інкрустація проводиться для захисту від хвороб та шкідників (застосування фунгіцидних та інсектицидних протруювачів, наприклад, Венцедор або Командор Гранд у вигляді суспензій із додаванням води (10 л на 1 т насіння).